

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ปิยณัฐ คำหวาน¹ ชนมณี ศิลาณิกิจ²

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.973 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) การบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารสภาพแวดล้อม

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: piyanatkhamwan@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The Relationship between the Strategic Leadership of School Administrators and the Environment Management in School under Samutprakan Secondary Educational Service Area Office

Piyanat Khamwan¹ Chonmanee Silanookit²

Abstract

The purpose of this research was to study of The Relationship between the Strategic Leadership of School Administrators and the Environment Management in School under Samutprakan Secondary Educational Service Area Office. The sample group used in this research were teachers from schools Samutprakan Secondary Educational Service Area Office, 333 people. The instrument used to collect the data was a 5-rating scale questionnaire. Index of Item Objective Congruence was between 0.60 and 1.00, and the reliability was 0.973. The statistics used in the data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient. The research findings were as follows: (1) The level of Strategic Leadership of School Administrators, under Samutprakan Secondary Educational Service Area Office as a whole and each aspect was at a high level. (2) The level of Management of the Environment in School, under Samutprakan Secondary Educational Service Area Office as a whole and each aspect was at a high level. (3) The Relationship between the Strategic Leadership of School Administrators and the Environment Management in School under Samutprakan Secondary Educational Service Area Office as a whole was positive relationship at high level. Overall, there was no significant difference at the .01 level.

Keywords: Strategic Leadership; School Administrators; Environment Management;

Type of Article: Research Article

¹Master of Education Program in Educational Administration, Ramkhamhaeng University

Huamark, Bangkok, Bangkok 10240, Thailand

Corresponding Author Email: piyanatkhamwan@gmail.com

²Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

บทนำ

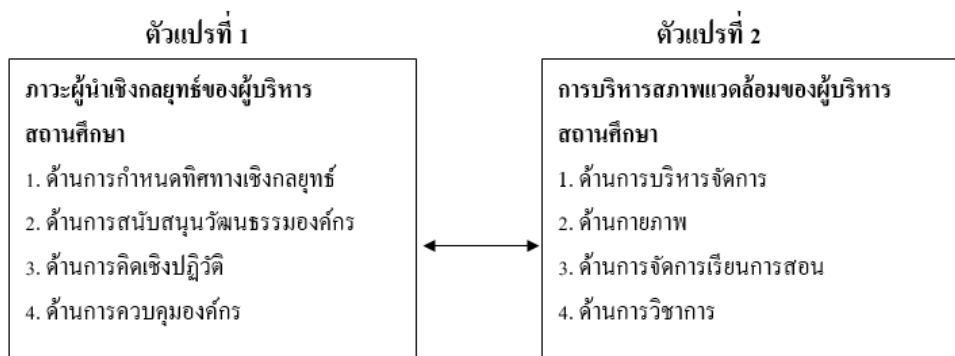
กระทรวงศึกษาธิการได้มองเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับศักยภาพของประชาชนชาวไทยให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนสมรรถนะที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละสาขาอาชีพในการขับเคลื่อนประเทศไทย โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาทุกมิติ ผลิตสมทธิของสังคม ให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีความพร้อมร่วมพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ 2567 โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ พัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อุไรพร นครธรรม (2566, หน้า 131) ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาของผู้เรียนให้เจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ นอกจากบทบาทของครูแล้ว ยังรวมถึงสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษารวมถึงอาคารเรียน ห้องประกอบ อาคารสถานที่ บุคลากร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมเหล่านี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ เนื่องจากทุกองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรม ในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะเสริมการทํากิจกรรมการเรียนการสอนส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ฅัญฐ์ แสงนุสิทธิ (2565, หน้า 165) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของหน่วยงาน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวม และขอบเขตได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม เนื่องจากการบริหารเชิงกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ต่ออนาคตขององค์กร จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อได้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ทราบถึงระดับของการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ใช้เป็นตัวอย่างและแนวทางในการศึกษาค้นคว้า การทำวิจัย เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ หรือ สถานศึกษาในสังกัดหน่วยอื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ดังนี้ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ศึกษาเอกสารงานวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสังเคราะห์องค์ประกอบงานวิจัยของ วรวรรษ เทียมสุวรรณ (2562) อติพงษ์ ณะเดียงจันทร์ (2562) สุทธิโชติ สมควรดี (2564) ญัฐ แสงนุสิทธิ์ (2565) พลนวิติ ศรีสูงเนิน (2565) นฤพร งามอรุณรัตน์ (2566) ธิชาภา นาคเสพ (2566) ญัฐา เกียรติศิริกุล (2566) ศรีรัตน์ ประทุมโพธิ์ (2566) และ พัฒนสิทธิ์ โสภารัตน์ (2567)การบริหารสภาพแวดล้อมศึกษาเอกสารงานวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์องค์ประกอบ งานวิจัยของ วรณมณี โพธิ์พันธ์ (2561) นิตยา แก่นพุด (2563) จิตรา พันพิพัฒน์ (2564) นริสา วัฒนา (2564) สารีภา ราชบุญทอง (2564) กิ่งกนก กิณเรศ (2565) อชิระ วิริยสุขหทัย (2565) นิชาภา เจริญรว (2566) อุไรพร นครธรรม (2566) พันธิตรา สายอุปราษ (2567) ที่มีความสอดคล้องกัน ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ และ การบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
2. กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการเปิดตารางสำเร็จรูป Cohen ได้จำนวน 333 คนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาได้ค่าความสอดคล้อง 0.60 - 1.00 และได้นำไปทดลองใช้ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.973
4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารสภาพแวดล้อมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยหาค่าเฉลี่ย Mean ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (standard deviation) โดยภาพรวมและรายด้านและนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบายโดยมีเกณฑ์การพิจารณา ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์พิจารณาของบุญชม ศรีสะอาด (2533, หน้า 103) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) ตามหลักเกณฑ์พิจารณาของัญญา วิศาลาภรณ์ (2540, หน้า 140) มีเกณฑ์พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ถือว่าตัวแปรคู่หนึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .30 - .69 ถือว่าตัวแปรคู่หนึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า .30 ถือว่าตัวแปรคู่หนึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติพื้นฐาน การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ค่าความเชื่อมั่นโดยการคำนวณได้จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) คำนวณได้จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่า +1 ถึง -1 ของัญญา วิศาลาภรณ์ (2540, หน้า 140)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน(ดูตาราง 1)

ตาราง 1

(n = 333)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา		ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านความสามารถในการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์	X_1	4.32	.66	มาก	4
2. ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร	X_2	4.34	.60	มาก	2
3. ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ	X_3	4.33	.60	มาก	3
4. ด้านการควบคุมองค์กร	X_4	4.35	.57	มาก	1
รวม	X_{total}	4.34	0.61	มาก	

จากตาราง 1 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.61) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการควบคุมองค์กร($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.57) การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .60) การคิดเชิงปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.60) และด้านความสามารถในการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน(ดูตาราง 2)

ตาราง 2

(n = 333)

การบริหารสภาพแวดล้อม		ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการบริหารจัดการ	Y_1	4.30	.61	มาก	4
2. ด้านกายภาพ	Y_2	4.34	.56	มาก	1
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	Y_3	4.34	.59	มาก	2
4. ด้านวิชาการ	Y_4	4.33	.61	มาก	3
รวม	Y_{total}	4.33	0.59	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า การบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.59) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านกายภาพ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.61) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.61)

3. ผลการวิเคราะห์ของความสัมพันธระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ(ดูตาราง3)

ตาราง 3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการโดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	การบริหารสภาพแวดล้อม				
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{total}
X ₁	.608**	.633**	.645**	.622**	.689**
X ₂	.562**	.624**	.660**	.577**	.664**
X ₃	.653**	.651**	.581**	.637**	.693**
X ₄	.613**	.685**	.604**	.560**	.675**
X _{total}	.676**	.719**	.692**	.666**	.755**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา(X_{total}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสภาพแวดล้อม(Y_{total}) ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .755$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีพฤติกรรมและความสามารถในการพัฒนาองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างและเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่าง ๆ ขององค์กร ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม กลยุทธ์ โครงสร้าง ภาวะผู้นำ และเทคโนโลยี มีหน้าที่ในการจูงใจให้บุคลากรนำการตัดสินใจของตนลงสู่การปฏิบัติ ผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีบทบาททั้งสองด้านเป็นทั้งผู้กำหนดและเป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติสอดคล้องกับแนวคิดของ เยาวรินทร์ ยัมรอด (2559, หน้า 99) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ได้กล่าวไว้ว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีความสามารถในการคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความ ยืดหยุ่น มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถกำหนดทิศทาง ขององค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณนิศานนทศักดิ์ 2566, หน้า 99) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรในทุกะดับมีความสามารถในการคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สรรหาวิธีการในการกำหนดทิศทางและสร้างความสมดุลของการบริหารที่ชัดเจน

กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาในองค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปัสสร พรมนุช (2567, หน้า 127) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งยั่วยุให้เกิดการเรียนรู้และไม่มีมลภาวะ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่สถานศึกษากำหนดสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547, หน้า 14) ได้กล่าวถึงการบริหารสภาพแวดล้อมไว้ว่ากระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีความรอบรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้พร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน แหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของเหนียว ศีลาวงค์ (2551, หน้า 11) ได้กล่าวถึงการบริหารสภาพแวดล้อมไว้ว่าปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากครูแล้วยังมีอีกปัจจัยหนึ่งคือ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารเรียน อาคารประกอบ การสถานที่บริเวณรวมทั้งบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทุกชนิด ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนหรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะสภาพแวดล้อมทุกอย่างมีอิทธิพลต่อจิตใจ และพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติหน้าที่การงานของทุกคนในสถานศึกษาช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เกิดผลสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์สอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรพร นครธรรม (2566, หน้า 137) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มเครือข่ายศรีเชียงใหม่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บริหารจัดการสภาพแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณมณี โพธิ์พันธ์ (2561, หน้า 35) ได้ศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีพฤติกรรมและความสามารถในการพัฒนาองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร การบริหารสถานศึกษาเป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างและการเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่าง ๆ ขององค์กร ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม กลยุทธ์ โครงสร้าง ภาวะผู้นำ และเทคโนโลยี มีหน้าที่ในการจูงใจให้บุคลากรนำการตัดสินใจของตนลงสู่การปฏิบัติ ผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีบทบาททั้งสองด้านทั้งเป็นผู้กำหนดและผู้นำการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารปรับใช้ลักษณะของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาช่วย

ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติจริง สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนและช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ และประสบผลสำเร็จในการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนันท์ทร เอี่ยมแทน (2567, หน้า 108) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษา ท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับบรรยากาศโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิธิธ ธิงชูชีพ (,2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อบรรยากาศโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อบรรยากาศโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านความสามารถในการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ โดยมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงทิศทางการเจริญเติบโตของสถานศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้

1.2 ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการคิดปรับเปลี่ยนการบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

1.3 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรโดยการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกันกับบุคลากร สนับสนุนให้ครูมีการใช้นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนผลงานทางวิชาการของครูให้มีความหลากหลาย

2. จากการศึกษาระดับการบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ด้านวิชาการผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมด้านวิชาการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากการจัดห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจในการจัดการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาตามมาตรฐานและตัวชี้วัดจัดการเรียนการสอน โดยมีการกำหนดให้ มีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านกายภาพผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะอาด สงบ ร่มรื่น และสวยงามอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งกนก กิณเรศ. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร.มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. *วารสารวิจัยวิชาการ*.5(6), 166-177.
- จิตรา พันพิพัฒน์ (2564). กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาแพงเพชรเขต 1 และ 2. *วารสารชุมชนวิจัย* .16(2), 162-176.
- ณัฐ์ แสงนุสิทธิ์ (2565).ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร.
วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร.5(2), 163-172.
- ณัฐา เกียรติศิริกุล.(2566).ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี.วารสารปรัชญาปริทรรศน์. Journal of Philosophical Vision. 28(2),65-78.
- ณัฐนันท์ร เชี่ยมแทน.(2559). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาล กลุ่ม การศึกษา
ท้องถิ่น วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธิดาภา นาคเสพ. (2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษานนทบุรี. Journal of Roi Kaensarn Academi. 8(10).579 – 593.
- เหนียว ศีลาวงศ์.(2545). ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์พื้นฐาน
มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. วิทยานิพนธ์,มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤพร งามอรุณรัตน์.(2566).ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. *วารสารนวัตกรรมกาณบริหารการศึกษา*.2(1),20-28.
- นิตยา แก่นพุ่ม.(2563).การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษของโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์. *วารสาร
มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*.5(1),65-77.
- นริสา วัฒนา.บุศรา เชื้อดีขจรอรุณ พงศ์วิทธิธรร. และมาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา.(2564).การบริหารจัดการสภาพแวดล้อม
ภายในสถานศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน เอกชนในเขตอำเภอหล่มสักจังหวัด
เพชรบูรณ์. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*.8(8), 52-62.
- นิชาภา เจริญรย.(2566). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ Journal of MCU
Nakhondhat*. 10(5),74-84.
- นิติธ ธิ่งชูชีพ.(2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยธนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวิธสาสน์
- ปภัสนร พรหมนุช, พรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย.(2567).ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. *วารสารเสียงธรรมจากมหายาน*. 10(2), 122-143.
- วิญญา วิศาลาภรณ์. (2540). *การวิจัยทางการศึกษา: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี.

- พัฒนสิทธิ์ ไสภารัตน์. (2567).ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนจำปีศรีธาตุสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต2.วารสารการบริหารการจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน.2(1),315-329.
- พลนวัต ศรีสูงเนิน.(2565).การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.วารสารวิจัยศรีล้านช้าง.2(7),37-51.
- พันธิตรา สายอุปราษ,พูนชัย ยาวิชัย,ประเวศ เวชช.(2567).กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาลตาบลป่า ตาล (ป่าตาลราษฎร์นุกูล).มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, *วารสารครูศาสตร์วิชาการ*.9(2), 42-56.
- เยาวรินทร์ ยิ้มรอด.(2559).ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในภาคตะวันตก.วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรวรรษ เทียมสุวรรณ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21. บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- วรรณมณี โพธิ์พันธ์.(2561).การศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. *ศึกษาวารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*. 5(2),30-37.
- วรรณนิศา นนทศักดิ์,สุทธิพงศ์ บุญผดุง.(2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ศรีรัตน์ ประทุมโพธิ์.(2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 9(2),169-182.
- สาริกา ราชบุญทอง.(2564).การพัฒนารูปแบบการบริหารสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*. 10(2),128-139.
- สุทธิโชติ สมควรดี. (2564). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดมุกดาหาร. *วารสารบัณฑิตศึกษา*.18(81), 62-71.
- อดิพงษ์ ณะเตียงจันทร์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อริระ วิริยสุขหทัย.(2565).รูปแบบการบริหารสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ Journal of MCU Social Science Review*.11(6),61-71.
- อุไรพร นครธรรม.(2566). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มเครือข่ายศรีเชียงใหม่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 3(1),129-143.